

‘కళ్యాణీ...’ మృదువుగా పిల్చాడు ప్రసాద్.

ఆమె పలుకలేదు. మెల్లగా వెళ్ళి బుజంమీద చేయి వేశాడు. భయంగా ప్రసాద్ లోకి చూసింది ఆమె.

అంతరు వెలుగులో; ఆమె చెక్కిళ్ళమీంచి, ముత్యాల వంటి రెండు కన్నీటిబిందువులు రాలడం ప్రసాద్ గమనించి, చకితుడై—

‘కళ్యాణీ... ఇదేవీటి కళ్యాణీ! ఎందుకీ శోకం?’ అన్నాడు.

చీర చెంగులో కళ్యాణీ, కళ్లు తుడుచుకుంది. కానీ; అవి ఇంకా తడిగానే వున్నాయి. ఒక్క నిమిషం నిశ్శబ్దం తర్వాత— ‘ఏం లేదు ప్రసాద్... ఏదో తలపుకు వచ్చి...’ ఆరో క్షణం ఆగిపోయింది.

‘...కాదు... ఏదో వుంది. చెప్పాలి. తప్పదు. నా దగ్గర నీకు దాపరిక మెందుకు కళ్యాణీ... అంత చెప్పరాని విషయమైతే, బలవంతం లేదులే...’

‘చెప్తాను ప్రసాద్... ఇంత ఆత్మీయంగా ఆడుగు తూంటే... చెప్పడానికేం? ...మా నాన్న...’

‘... శీతారామయ్యగారి గూర్చేనా? ఏం భయం లేదని చెప్పానుగా. నువ్వు మీ నాన్నకు ధైర్యం ఇవ్వాలి గాని; నువ్వే చాలా వైతే; మరి ఆయనెంత కుమిలి పోతారో ఆలోచించావా? ...’ సాలోచనగా అడిగాడు ప్రసాద్.

‘అదే ప్రసాద్... ఆయనకు, తనరోగం గూర్చికంటే నా వివాహ సమస్య గూర్చే; మనీ వేదనగావుంది. అనుక్షణం; ఆయన కంటికి, మంటికి ఏకధారగా ఏడుస్తూ’ నా కడుపున ఎందుకు పుట్టావుతల్లీ! నేన్నీకేం ఇవ్వగలను? ఒక మంచి నగ గాని; చక్కని చీర గాని... ఆఖరికి... సంతృప్తికరమైన భోజనంగాని ఇవ్వలేని అసమర్థుణ్ణి... నే నెందుకమ్మా... అన్నిటికీ తోడు...’ అని ఆయన మరి చెప్పలేక; వెక్కిళ్లు పొంగి పొర్రే దుఃఖంలో మునిగిపోతూంటే; నాకు ఆత్మహత్యకన్న గత్యంతరం లేదనిపిస్తుంది... ప్రసాద్... ఒక్కోరి బ్రతుకు రెండు కింత అర్ధరహితంగా; అభ్యాన్నంగా వుంటాయి... మామీద ఆ భగవంతుడి కెందుకింత కక్ష? ... గద్దడి కంగా అగింది కళ్యాణీ.

‘కళ్యాణీ! మానవులమై జన్మించాక, కొన్ని కొన్ని అపూతాలకు తల్లాగ్గాలి, తప్పదు. అంతకన్న వేరే గత్యం తరం లేదు గనక! ఒక్కొక్కప్పుడు ఈ దైవపాలనకి అర్థంలేదని కూడా అనిపిస్తుంది. కాదనను. ఆ పాలనలో వుండే ఆలనను తెలుసుకోలేకపోవడం వల్లే; మనకీ బాధ లన్నీ. శోకాల చిట్టచివరి అలకుల్లో; అలల్లో; సుఖం దాగివుంది. అది గ్రహించి; అనుభవించగలిగిన నాడే ఈ జీవితం సులభం, సుగమం ఔతుంది... నిజమే... నీవువున్న పరిస్థితి చాలా నిరాశాజనకమైందే. ఎవ్వరూ కాదనలేరు... కానీ... ఇవి వదలి మనం ఎక్కడికిపోగలం చెప్పు? అలా పారిపోగలిగితే; ఈనాడన్నీ సమాధులేగా మిగిలేవి?’

నాగరికత పెరుగుతున్నా; మానవుడి మేధస్సు; భువిని జయించిందో లేదో తెలీదుగాని; దివిపైకి దాడి తీస్తున్నా; అరక్షణంలో గ్రహాంతరయానాలు చేసుకుని ఆ విశేషాల మనం వినగలుగుతున్నా; ... ఇంకా... ఇంకా మానవహృదయంలో, ఏ మారుమూలలో, సంస్కార లోపం కనిపిస్తూనే వుంది. బాగా చదువుకున్నా; డిగ్రీ లకు డిగ్రీలు బిరుదులు పొందుతున్నా; ఆరోగ్యశాస్త్రం ఇంతగా పరిణితి పొందుతున్నా; ‘మానవసేవే... మాధవ సేవ’ అని మైక్ను కాకిగోల చేస్తున్నా;— పూర్తిగా— ఈ కుష్టురోగం-అంటురోగం కాదని తెలిసినా; ఇంకా; ఈ చదువుకున్న వాళ్ళనే పెద్దలు అన్ని రోగాలకు మల్లే; నీనివైకూడా ఎందుకు సమభావం చూపలేక పోతున్నారో; సరిఅయిన జాగ్రత్తలు; నివారణోపాయాలు-రోగులకు, ఎందుకు తెలియజేయకున్నారో— అరం కావటం లేదు. కళ్యాణీ... ఏవీటి ఉపన్యాసం అని ఆశ్చర్యపోతున్నావా? ... ఇది ఉపన్యాసం కాదు కళ్యాణీ... నాలోని అరని ఆవేదన. ఆవేశం...

మీ నాన్న శీతారామయ్యగారు బాగా చదువు కున్నవారు. నిష్కామకర్మయోగి. మరి ఆయనకు ఈ వ్యాధి ఎలా వచ్చిందో తెలియడం కష్టం. కానీ; ఈనాడది; ఆయన శరీరంపై పైకాచిక నృత్యం చేస్తోంది. చూపరులకే భయంకరమైన ఈ రోగం; ఆయన మనస్సుని; ఎంతగా ప్రక్కలు చేస్తోందో ఎవరికి తెలుసు? ఆయన హృదయంలో, అహరహం, ఎన్ని అగ్నిపర్వ

తాలు బ్రద్దతాతున్నాయో ఎవరు గ్రహించగలరు?... కళ్యాణీ...నువ్వేమీ చింతించకు. శ్రీకాకుళం జిల్లాలో, చిలకలపల్లె అనే గ్రామంలో; దశవరాల క్రితం స్థాపితమైన గాంధీ మెమోరియల్ లెప్రసీ ఫౌండేషన్ సెంటర్ లో; విదేశాలలో తర్ఫీదుపొంది వచ్చిన ఒక డాక్టరు వున్నాడు. ఆయన నాకు సన్నిహితుడు. ఆత్మీయుడు. అక్కడికి మీ నాన్నను తీసుకువెడదాం. ఏ భయమా వుండదు. చింతించాల్సిన పని అంతకన్న లేదు... ఆయా సంగా ఆపేడు ప్రసాద్ సుదీర్ఘపన్యాసం తర్వాత.

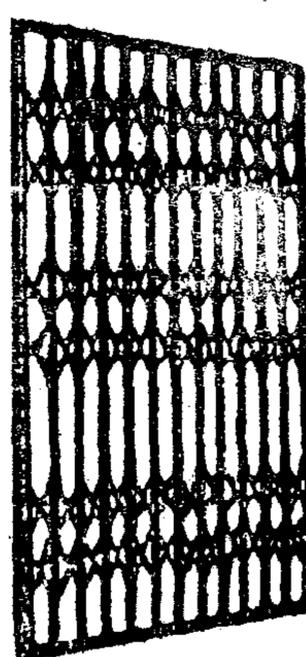
‘ప్రసాద్ ... అంతకన్నా నా... మా క్కావల్సినవారు దూరమైనా; నీలాంటి ఆణిముత్యం మాకు చేరువకావడం మా అదృష్టం. మా బావ... మా బావ నీకు తెల్పుగా...’ అంది కళ్యాణీ.

‘ఓ... ఆ ప్రభాకరమేనా? పెద్ద ఫారెన్ రిటర్నలా ఇంగ్లీషు మాటాడాలని ప్రయత్నిస్తుంటాడు శుద్ధ తప్పల్లో, అతనేగా... నాకు తెలీకే? కళ్యాణీ! ఒక్కటి చెప్తాను విను. ఈలోకంలో రకరకాల వ్యక్తిత్వాలుగల వ్యక్తులున్నారు. అందులో మీ బావ ఓటేపు. అతను, తన గూర్చి లోకం ఏదో గొప్పగా అనుకోవాలనీ; మాటాడుతూన్నప్పుడు తప్పనిసరిగా, పాశ్చాత్య దేశాల యాస చూపాలనీ; తనేవేవో చాలా ఖరీదైన వస్తువులు వాడుతుంటే అంతా అనుకోవాలనీ... ఇలాంటి వెధవ సెంటిమెంట్లుగల వ్యక్తి అతడు. ఇలాంటి వారంటే నా కసహ్యం. ఎన్ని వేషాలు వేసినా; మాన

వత్వం లోపించాక; ఎందుకు చెప్పు ఆ జన్మ?... నిజానికీ; ఈనాడు అతడూ సంఘంలో ఒక వ్యక్తిగా తయారయ్యాడంటే కారణం ఎవరు? మీనాన్నకాదు? అన్నీ మరిచి; ఈనాడు కృతఘ్నుడైనాడు ఆ ప్రభ! నిన్ను; ప్రభని ఓ ఇంటివాళ్లను చేద్దామని ఆశించిన మీనాన్న ఆశ; కలైంది. ఆయన నేటికీ; ఈ లెప్రసీతో బాధపడుతూంటే; అతడు పిరికివాడై; నీకూ రావచ్చేమో - అనే భ్రమతో ఆలోచనారహితుడై; తన చదువుకీ; విజ్ఞానానికీ; డిగ్రీలకీ-మచ్చ తెచ్చాడు... కొందరు పేరుకే మానవులు. ఎప్పుడూ దానవులుగానే వారు వ్యవహరిస్తారు...’

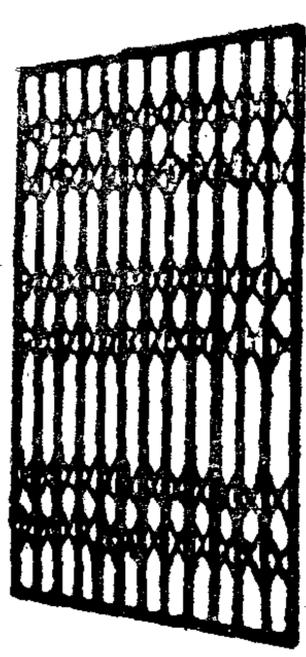
‘ప్రసాద్ ... ఒక్కమాట! మా బావని అంటున్నావని కాదుగానీ, సహజంగా తండ్రి కుష్టుగోగి అయితే; అతని కూతుర్ని ఎవరు చేసుకుంటారు చెప్పి? ఎంత త్యాగమైనా; తన స్వసుఖాన్ని కోల్పోవడానికి ఎవడూ అంగీకరించడుకదు! అటువంటి వితరణశక్తి; విచక్షణా జ్ఞానం ఎంతటివాళ్లకు వుండాలి...’ మధ్యలో అడిగింది కళ్యాణీ.

‘కళ్యాణీ! నీ మంచితనానికి మెచ్చుకుంటున్నాను. ఈ లెప్రసీ గూర్చి; నేటికీ రకరకాల తర్జన భర్జనలు జరుగుతున్నా; సరియైన-నికరమైన ఓ నిర్ణయాన్ని పొందలేకపోయినా; ప్రస్తుతానికి ప్రపంచ ‘లెప్రాలజిస్టుల’ వచ్చిన నిర్ణయాన్ని, మనం అనుసరించాలి. బేనా? ఇక విను. తండ్రి కుష్టుగోగి అయితే, అతని బిడ్డలకు కూడా

శ్రీ కృష్ణా ఐరన్ వర్క్స్

తపాలు పెట్టె సెం. 103, మధురై.

మేము కట్టడములకు కావలసిన ఇనుము సామానులను తయారు చేయుదుము. స్ప్రింగు తలుపులు, కాంపాండు తలుపులు, కొత్తరకాల కిటికీలు వెంటిలేటర్లు గ్రాదులు ఇనుము బ్రస్సులు, అద్దము కిటికీలు మొదలైన మా సామానులు ప్రసిద్ధి చెందినవి. 1925 సం॥ నుండి మునిసిపాలిటీలు, జిల్లా బోర్డులు, P.W.D. హౌస్, పంచాయితీ బోర్డులు మొదలైన వారికి కావలసిన సామానులను తృప్తి కరముగా సప్లయి చేయుచున్నాము.

టెలిగ్రాఫ్స్ : " IRONGATES "   ఫోను : 725

**మీ ఆభరణములకు
అతి శ్రేష్ఠమయినది
సవరన్ మార్కు**

పారిస్ వజ్రములు

వివరములకు

**PARIS DIAMOND WORKS
207.D.BIG BAZAR
TIRUCHIRAPALLI - 8**

**పారిస్ డైమండ్ వర్క్స్
207.డి.బిగ్ బజారు
తిరుచురాపల్లి - 8**

ఈ రోగం వస్తుందనే నినాదం; ఈ జబ్బు ఏదో పాపాల ప్రతిఫలమనే నమ్మకం కొన్ని కొన్ని తుద్ర దేవతలను పూజిస్తే; ఇది పోతుందనే భ్రమ... ఇలాంటి వన్నీ; పూర్వీకులు; విద్యావిహీనులు; అజ్ఞానులు... అంటే వింటామేమోగాని; మీ బావవంటి విద్యావంతులుకూడా అలాగే యోచించి ఆసహ్యంగా వుంటుంది. ఆ చదువు విజ్ఞానం-నిరర్థకమవుతుంది. అన్ని రోగాలమల్లె ఈ లెప్రోసికూడా ఓరకం చర్మానికి; నరాలకు సంబంధించిన వ్యాధి. కాకపోతే దీర్ఘ వ్యాధి. (క్రానిక్). కాదనరు. దాని గూర్చి; నైస్సు అభివృద్ధి చెందిన ఈనాడు; పూర్వంలా గజగజలాడాల్సినపనిలేదు. ఒక ఇంట్లో ఒక రికి వుంటే; అందరికీ వుంటుందనికాని; వుండాలనికాని; వస్తుందేమో అనే అనుమానంగాని... అంతగా... అవ సరంలేదు. మచ్చగాని; తిమ్మెరుగాని కనిపించిన తొలి దినాల్లోనే జాగ్రత్తపడి; కర్రుగా మందు తీసుకుంటే; ఇదిమనిషిని ఏమీ చేయలేదు సరికదా; అసలు జీవితంలో తిరిగి... ఆ వ్యక్తికి... రావడానికి అవకాశాలు తక్కువ. ఈ 'లెప్రోసిస్'ని ఎదుర్కోవటానికి; శరీరం ప్రతిఘటన శక్తిని పొందుతుంది. (ఇమ్యూనిటీ) కళ్ళ్యాణి... కొంప దీసి... నీకు విసుగు కలిగిస్తున్నానా? మధ్యలో ఆగి; అడిగేడు ప్రసాద్, పలిగే కళ్ళతో.

'లేదు ప్రసాద్ లేదు. ఇంత చక్కని శాస్త్ర విషయం కూడా విసుగనిపిస్తే; ఇక మనం తెలుసుకో వల్సిందే ఏం లేదనిపిస్తుంది. ఆరోగ్యం గూర్చి తెలుసుకోవడం కన్న మిన్న ఇంకేం కావాలి? చెప్పు ప్రసాద్ చెప్పు...' ఉద్యోగంగా అంది కళ్ళ్యాణి.
'నీకు అంత సరదాగా వుంటే తప్పక చెప్తాను కళ్ళ్యాణి! లెప్రోసిస్; డి. డి. యస్. అనే దివ్యబోధం ఈనాడు కనిపెట్టారు. ప్రపంచమంతా ఇదే వాడు తున్నారు. ఇది ప్రారంభదశలో వున్నవారికి, సంజీవి దిలా పనిచేస్తుంది. బాగా ఉద్రిక్తరూపం దాల్చిన రోగాన్ని; మరి ముందుకుపోకుండా అరెస్టు చేసి; క్రమేణా బాగుచేయగలుగుతుంది. ఎంతో డిఫార్మిటీస్ వచ్చాక అంటే; కాళ్ళు చేతురూ కృశించి నశించిపోతే; అవి ఇంకా వికృతం కాకుండా అపుతుంది. అసలు ఈ రోగమే రాకుండా వుండేందుకు; మన ప్రభుత్వం ఎంతో జాగ్రత్తలు తీసుకుంటోంది. ఆఖరికి విదేశీయులైన డెన్మార్క్ గవర్న మెంటువారు కూడా; ఇదే శ్రీకాకుళం జిల్లాలో పొగిరె అనే గ్రామంలో ముప్పై మూడు లక్షల రూపాయల వ్యయంతో ఓ లెప్రోసిస్ క్లినిక్ కడు తున్నారు. అదిన్నీ ప్రపంచ ఆరోగ్యసంస్థ (ఎం. హెచ్. ఓ) ఆధ్వర్యంగా, అనేక మైన మామూలు చర్మవ్యాధు

లెలావున్నాయో; అలాగే ఇదీ ఆనీ; ప్రతి డాక్టరు; ఈ రోగాన్ని కూడా ట్రిట్ చేయాలని—గవర్న మెంటు నిరయించి; చాలా పెద్ద ప్రణాళికతో ఈ కార్యాన్ని నడుపుతోంది. రోగినిగాని; అతని ఆల్పర్స్ (పుండ్లు) గాని; ఒక్కసారి లేక రెండుమూడుసార్లు ముట్టుకున్నంత మాత్రాన ఈ జబ్బురాదు. ఆఖరికి; ఈ లెప్టోస్పైరి (మైకో దేక్టీ రియమ్ లెప్టే) ఇంజక్షన్ ద్వారా శరీరం లోకి ఇచ్చినా; ఆ బేసిలీని గ్లాసులో కలిపేసి త్రాగే సినా—ఈ రోగం రానేరాదనే నిశ్చయాన్ని; అనేక లెప్టోజిప్టులు తెలుసుకున్నారు. దీనికి ఆ రోగితో అనేకసార్లు శరీరసంబంధం (స్క్విన్ కాంటాక్టు) వుంటే గాని; ఇది ఆరోగ్యవంతులకు రాదు. ఈ సంగతి అనేక విజ్ఞులకు ఈనాడు తెలుసు. అందులోనూ; మీ బావకు మరీ తెలుసు. అసలు అతను పనిచేస్తున్నది కూడా ఈ సంస్థలోనే. ప్రజలకు; ఈ రోగంమీద వున్న దురభిప్రాయాన్ని పోగొట్టాల్సిన 'గురుతర బాధ్యతగల' 'పేరా మెడికల్ ఆఫీసర్'గా వుంటూ; అతడే ఇలా భయపడుతున్నాడంటే ఎంతో విచారించాలి. అది అతని పదవికే అవమానం...నువ్వేం భయపడకు కళ్యాణీ...మీ నాన్నను బాగు చేయించే వూచీ నాది...ఆ ఆవేదన ఇక మరచిపో...'

అంత ఆదృష్టమేమీ నాయనా! నీలాంటి సంస్కర్త; వికాలహృదయం దొంగడం మా అదృష్టం. చదువుకుని, డిగ్రీలు పుచ్చుకుని; ఆరోగ్యశాస్త్రంలో ఓ మెట్టు ఎక్కి కూడా; మానవు లిలా పతనం చెందుతున్నారంటే మనకి కావల్సింది ఇది కాదు...ఇంకా ఏదో వుందని విస్తుంది. అదే; ఆ మానవత్వమే నీలో కనిపిస్తోంది. మానవత్వం లేని చదువులేల నాయనా కాల్పనా...'

ఉద్రేకంగా ఆగేరు అప్పుడేవచ్చిన సీతారామయ్యగారు. కళ్యాణీ ప్రసాద్లు ఆయనవంక చూశారు. ఆయనలో పూర్వపు అకాంతి నశించిపోయి, ఏదో కొత్తవెలుగు కనిపిస్తోంది.

'ఇందులో నా గొప్పతనం ఏం వుందండీ? నెన్ను, నాగరికత ఇంతగా అభివృద్ధి చెందుతూంటే; ఇంకా మనం మూఢనమ్మకాలు పట్టుకుని ప్రాకులాడడం అవివేకం కాదా?...కొన్ని సంవత్సరాల క్రితం, మనం ఈ లెప్టోస్పైరికి పుండేలేదని; ఇది ఇలాగే మానవుణ్ణి నాశనం చేసేయాలని, అంతకన్న వేరే గత్యంతరం లేదని—అను

కున్నారా?...మరి ఇప్పుడు కృషి కనిపిస్తోంది. అయితే ఇది చాలక పోవచ్చు. విత్తు వేయగానే మహావృక్షం అవదు, అలా అయితే అది గారడీ అంటాంగాని; సహజత్వం ఆనం. ఇంకా విజ్ఞులకృషి ఫలితంగా; ఎంతో అభివృద్ధి వస్తుంది. అందుకు ప్రజా సహకారం; శాస్త్ర కారుల అనన్యమైన కృషి—రెండూ అవసరమే. అంతే గాని; మీ ప్రభవంటి పిరికిమనుషులు కాదు'...ఆగేడు ప్రసాద్.

'అవును ప్రసాద్...కానీ ఒక్కటే సందేహం. నీ వంటి సహృదయత అందరిలోనూ వుండాలిగా, ఏ ఒక్కడో త్యాగం చేస్తే; అది సముద్రంలో కాకి రెట్ట కాదా?...మరో సంగతి మా అమ్మాయి కళ్యాణిని; ఒక కుప్పరోగి కుమార్తెగా? ఎవరు చేసుకుంటారు? అంత వికాలహృదయత ఎవరికుంటుంది. నెన్ను ఎంత అభివృద్ధి చెందినా; తరతరాలనుండీ వస్తూ; మన నరనరాల్లో జీర్ణించుకుపోయిన స్టిగ్మాలు, సెంటిమెంట్లు (మూఢనమ్మకాలు) ఎలా పోతాయ్...'

సీతారామయ్యగారి కంఠం గద్దదికమైంది.

'నిజమే పంతులుగారూ! ఈమార్పు రావల్సింది అందరిలోనూ వస్తుంది. దానిని కాలానికే విడిచిపెట్టాలి మనం. కానీ, మన ధర్మమాత్రం మానరాదు. ఇక కళ్యాణి వివాహమంటారా...మీకు అభ్యంతరం లేకపోతే... ఎందుకంటే; నేను అన్యజాతివాణ్ణి గాబట్టి...' సగంలా ఆగిపోయాడు ప్రసాద్.

'ప్రసాద్...అంతకన్నా ప్రసాద్...ఈ జాతి మతాలే మనని నాశనం చేశాయ్. ఈ మూడ నమ్మకాలే మనని అధఃపాతాళానికి లాగినై. నేను ఇక అవేవీ నమ్మను. నేను గాంధీజీ సేవకుణ్ణి. మతంమీద నమ్మకం నశించింది. మానవత్వాన్ని మించిన మతం గాని; సహృదయతకుమించిన గొప్పతనం గాని ఇంకొటి లేదు. మంచి తనంలేని మన మానవ జన్మకు నిష్కృతిలేదు...నాకేమీ అభ్యంతరంలేదు ప్రసాద్...ఏం మమ్మాయి...కళ్యాణీ...'

ఆశగా చూశారు పంతులుగారు ఆమెవేపు. కళ్యాణి సిగ్గుగా బుర్ర వంచుకుంది.

సీతారామయ్యగారు; హాయిగా నిట్టూర్చారు, ఏదో భారం తలమించి దించినట్టు.

ప్రసాద్ మెల్లగా కళ్యాణివేపు చూశాడు.

[కథ: కల్పన. సంస్థల పేరు వారి సౌజన్యంతో!]